

fuerant tamq; rōne carentia eos tenpād. **S**up constitutōe suscep̄tū īgīs
p felic̄ recedētōe Johannez p̄m p̄p̄ edictū ita quā aliqua ex ipsa q̄s
ad hoc cūuenientib; dī fructus suos bñficiorū exspectantes ea rūnūtare
at nō uti opponend̄ al̄ commando m̄duerit q̄ plimū excedebant nō
p̄mitentes aliquem libe ea uti. **N**ecno restitutōe amoroz exspectanciaz
sp̄tentē etiā z defuncto ut quo censētūz eis durantib; uacet idem be
neficiū successiue ip̄e tempi nō cūvenient. **Q**uo nichil⁹ durante
si bñficiatus sua p̄one ita constitutōe nō uēt̄ ministr⁹ substitutā
ydoneus qui etiā seruat in dīmo Ip̄e etiā bñficiat⁹ si at sit habilis
uocem in suo habeat caplo z nō s̄p̄t̄ uocem admittat⁹ si etiā sicut
alius aduocet⁹. **S**ibiq; ut alii distributores cotidiane si dīmo affuit z
guant mandat⁹ m̄m in hac p̄te videt⁹ s̄p̄ de constitutōe tñ p̄fesso p̄
uallati. **N**e subditis m̄is dī eam sit cūuenire putaret laqueus
putaret emissi⁹ z in p̄vma p̄t̄ta synodo nra fēm⁹ sollempnē p̄
blicat̄. **T**elequa tandem expriencia ita dīdicim⁹ q̄ nōnulli dīc⁹
cessūt̄ sola phibicōe sua audacia nō contenti. Immo etiā in suis de
constitutōe z m̄is q̄ plimū formidabiles nūc nō cūmentes dīm mā
dīciū n̄m lūdibriose nō solū ubia contempnit̄. **S**i et ea z dīi constitutōe
coē uia solentib; reali se expōnit̄ confingit̄ z assidit̄ eos p̄ hoc pūnū
mūrūre eo q̄ p̄ contrū dīi mandati n̄d assidit̄ suis obſpuant̄ z sa
cūf qui se obſeruatoē temp̄ sui m̄t̄cūs more solito uirtuerit̄. **D**ui
dīm etiā eis q̄ an p̄faciū mandatū ita constitutōe uincit̄ obī
ut dīfīm tamē corp̄ in dīmo sup̄p̄ negligit̄. Immo uolit̄ z ut ip̄m
mandatū cūueniat̄ z defraudent̄ ip̄s dīmo m̄cēnib; dīp̄dictoē m̄
niuit̄ quas enīc̄ se postea in p̄fāc̄t̄e dīsbū consueti alibi p̄t̄uēt̄.
Nos q̄ conuēmens reputantes ut quos excessūt̄ phibicōe z dei timor
a malo nō reuocat̄ saltem cohībat seūt̄s etiāstīe dīp̄līme dīb
omib; z singulis dīstīt̄ p̄p̄m⁹ z mandam⁹ q̄ten⁹ dīm, m̄m mandat⁹
quod nos p̄t̄ib; renouam⁹ in dī sua forma z singulis suis caplo non
obstantib; uirant̄ p̄dāt̄ z renūtātib; an ip̄m fēm quod ap̄t̄ dīcēt̄
dīmo cului m̄de vīsualib; seūt̄s dīt̄yim⁹ nō valere sine fraude aliq̄
obſpuat̄. **A**llōq̄ contrū faciūt̄ sit fieri p̄curantes dīcēt̄ al̄ m̄duerit̄
dīam al̄ palam quouis ad hoc questio colōe. **S**ex dīcēt̄ momēt̄ p̄missa
a tempe publicatores p̄t̄is n̄d mandati exētōt̄ sūt̄m quā m̄hīa s̄p̄p̄
comit̄ p̄t̄ ext̄t̄ in ip̄s forma m̄t̄e uolum⁹ in hīc s̄p̄p̄. **T**emē
amus m̄sup̄ z p̄ nos dīmīt̄i mandam⁹ exētōt̄ eos om̄nes z singulis q̄
constitutōe suscep̄tū p̄dāt̄ conē phibicōem dīm mandati n̄d postea sunt
abusi solēnt̄ ip̄s a nob̄ de quib; constat̄ in iudicib; z ext̄ iudicat̄
p̄t̄m in dīmo officiis cuiuslib; **D**īcēt̄ Amo dīm aīm⁹ ccīm⁹ xxv. nono.

Inīp̄t̄ statuta dīm Wilhelmi dīcēt̄i colōmen

Wilhelmus dīcēt̄i grāt̄ z p̄. **Q**uidam de dīmīt̄i statu dīcēt̄i nos sub
iectorib; p̄fēt̄e dīngendo curia nos pastoralic; officiū sollicitudine cotidiana

fatiget. **T**anta illa tamen que honestatem meos et modestiam ipso
 et corporis et donis dei decorum inservit affectus ~~in~~ instance potior possi
 citam. **C**ad itaque nominis etiam nos subiecti a via modestie ducent et statu
 honestatis et vestibus etiamque impudentes abiectis laicis ordinis et statu
 etiamque non congruentes. In contemptu dignitas etiamque in publico fore
 non formidant. **N**ec nomine nec re se denudari et corporis tetu in aliquo co
 formant. **E**t sacerdotem malorum opem peccatorum in illam defamam cordis su
 seduti quod prophanos ritus laicorum comitum non erubescunt et clarae pseu
 done et presumptuosa elatione huius et statu etiamque seu etiamque poster
 gant et uita etiamque non dicitur et consueta decentem portare conceperunt
 et recusant. **I**nmemoratio quod ipsi primomo domini in ihu christi infante du
 cime et sublimante. **E**t cum ad ea nostra verba intentio et ad illa ex parte
 ecclesiae officio diligentia opem et opemam diligentia intendimus adhibe p
 que etiam nos subiecti ab immemoribus scandalis et futuri culpensionibz da
 leant pseu. **T**erps lai huius erroris et excessus in predecessore p canonicis
 tamen uicia et salubria statuta super hoc edita uite tamen spissione
 tam uir canonica et cuiuslibz p multigat p que ipsi ab huius errore et erroris
 rebz ipsos et eis succurre coquimauero. **E**t nunc evidenter nobis apparet
 quod dolendo referimus huius etiamque maliaborum errorum intendisse. **C**uando
 pus est ut huius primitus et periculosus excessus et erroribz p quos scandi
 li in clero ac populo et in ecclesia dei concinme gerantur nisi p oportune pui
 sione remedium salubrissimum occurrat. **P**restem ad errorum cui non restat
 quodammodo applicari uideretur. **C**uic p opem mea sollicitudine intendimus me
 delam etiam pmissa adhibe p quia cultus domini cum debita decencia paga
 et statutus ecclesiarum procholori lapsus reformet. **T**uui budiq in colle
 giatibz conuentualibz et alio ecclie interius ciuic et diocesis coloni. **T**um apud
 abusum tum etiam coram negligente placitorum et destitutus. **T**uos pla
 tores et pseritum decanos regamus et horum obsecrimus et sub uitore feci
 obediens monemus ut suos concanoicos et alios etiam subiectos suis modis pe
 nite et multo alio quibus opem de iure et consuetudine canonicis et aliis p
 actis suis iniuste possit inducere et efficiatis facient et pauperum mox
 predecessorum statuta et nostra pseu sapientia inviolabiliter obseruantur. **N**e ad
 undam et electorem nostrum nondum plati si negligentem inuidam fuerit in p
 missis suis inferni indubitate expectabatur. **T**onde ad paucendum etiam
 ne ad etiam at aliqui ex eius suis ortu se excusandi de pmissis usurpent
 ex eo quod fruile allegant possent quod etiam statuta interius predecessorum manu
 pie memori ducitur. **D**omi p. Sifredi hemi Gallo, mox predecessorum in eorum
 notitia non uenit. **N**ec ipsi de eorum p multigat constat. **C**uic pseu
 non debent nec dissimilis presumebant existit. **I**nviso hoc fruile ab eo re
 putari. **M**aior ab hoc pena sit se excusantes sicut plettendi. **C**uic in illis
 magis plectibilis sit offensa p quos ad excusandas excusaciones in aliis
 delinquendi auctis usurpat. **T**olumus et mandamus in p sepius idem
 statuta mox predecessorum p deo p nos innouata et nostra quorum tenor

infuso describitur notificatio publicatio et insinuatio dico mense eiusdem die
In ista synodo prime in ecclesia nostra colombe celebrandi Ipa et statuta
tunc perit sicut ex capitulo et propter mentem consilio et assensu approbamus et
firmamus et papam immutabiliter obsumus Sublatum penitus tamquam in ista
dnoꝝ hunc et de aliis predecessorum nostrorum patrum comprehensio Presumus super
partes ut aliquibus ex eis infra scriptas Et quicunq; ex eis penitus substituti e
at ob eas penitus ex eis causa nos mouentibus renouamus et eas uolumus
hinc pro inferius Incepit tenor statutorum patrum et publicitorum in hoc

Ter pma ut canona nostra ciuitate docet alioquin etiam et postmodum
exequentes comam non mutant neque barbam quam coronas assidue defant
que secundum ordinem sui statutis decennia appareant decente Consursum et
rasuram in cibis et in barbis habent decentes Nec aliquis tenuis suas to
talis abridat seu sup pertine abscondit Item ut canonica et alia dicta non
sunt manifesta concubinarii nec feminas sed in domo retineant de quibus
supposito nconveniente hinc possit Nam tales audacissime condigna plement
sunt put in statutis dnoꝝ quondam compliciti et si quis nreꝝ predecessor plenaria
continet Item ut etiam uestes oboe uide glaucas aut rubras statutas
vnguis complicatas cum pettus aliquos ut ultro cubitos nodos notabili
hunc aut de alio colore manicae et bestiae super illi infra rugatus seu a laetibus
scissis et in longis ad oras et in manibus ad aliqua uiolentem furritas
Decimo uesteo nimis artas et nimis bluatae notitiae non deferant ut
non manucas uel modis longas non habent nec scissis in suis vestibus manet
Item non debet uti subtilis propter pma subiecte clamulosus balas
et duplo coloribus et figuris etiam statutis et vnguis ex torturis sciscis et alijs
non erant Item caligas birdes glaucas ut rubras non deferant neque
calicos baris modis pforatas in scissas ut laqueatus Item non debet
caputris longis quibus similibus monachis comisi nec septa sui monastri soli
ut neque deferant capucina pforata et scissa ut fissa et magna pum
ptialibus pendentibus nec sermculata filio sonoris argenteis ut rubris
de eisdem desuper baris contextis depictis figuris gemmis ornatis Item
canonica et dicta id nichil cultellis cruxim non intendant pforata
in choro ut in statuibus et corpore suis placis et infra eminutatem Item
hastiludia non excedant maxime in locis ubi sunt beneficiarii Item cu
nonici etiam dicta ecclesie collegiatae infra ut ex eminutatem sine re
ligione non compeant coram suis ut aliis placis si sine hinc ut religione
intendant Prelatus etiam nisi sit de licentia corporis suae sic eques
sue pedes Item non intendant aliquam etiam collegiata canonicorum
sine religione Item bonitat ad pcessiones debitas et confictas freq
et faciant uindictas merito ad pcessionem et exercitum etiam ex eo et
placis suis ruerent et minaret Incipiendo etiam ut ei cancellarius versum
ut ad usurpationem et quod legitur deinceps et ac legit Gloria prius ad
ps. Unde canentes Glori me excoſſi Credo in unum deum sanctum ab antiquo est

51

consuetū. Item canoniq; et ceterā canticā frequētates nō videntur in capite
caputus capis choraliis nigris assutis ad dīmā paginā. Et hoc id
in capitulo necdō in statimibz que fuerint in ecclā nō in ambitu obseruit.
Item pīllīcōs seu bīrretos nō deferant in consuetos s; textos seu
sem̄ mīgrōs. Item ad matutinā p; vīente et ad vespas p; pmū p;
et ad compl. nemo intrat chōrū et quādū legit eis ad missam nullus t
eret ut vocat chōrū. Item sacerdos celebratū i missā nō accedit ad
altae sine ministro et nullus docto ut subdacto legat ad missā nō facit
ornamentis sit induitus put eius ordo requirit nec recedit nō officiū
ecclā sit complū. Item canona erit in feso nouē sc̄onū p; sit
p alii canōciā in matutinā et metās horis ad missā īstrōnt et legat
in loc⁹ debitis et ad hoc deputat⁹ marie in ecclā in quibz nō est consuetū
coridie p canonicos ministri. Item cu nullus minister ad altare
seu regens chōrū ut legētōnē colopēdibz uite. Item nullus se
debat in chōro nō horis et loc⁹ in quibz est consuetū. Item canōciā et
canticā nō lagent in chōro ut in ecclā de loco ad locum nec fabulēt q
dīmā alios impēdendo mībi paginā. Et morose et discrete incedit
in dīmā. Item canona et beneficia horis canōciās et de dīmā nra q
discrete et distincte dicunt marie bīficiā et in sac̄o ordinibz constitutū.
Item canona et ceterā canticā decantū ad ecclā ad statōnes in chōro ma
neant ibidem n̄ cōdīmābili cogitat eos quādēt dōnet ad ecclā recte
dānt. Et mīgrī scolariū suos scolares decantū faciant sc̄ae et manēt
chōro. Item quicquid cantabit bīsidē in chōro. Incipit responsoriū
scđm uocem suam ut bono modo cantat ualeat ne ibi confusio sit.
Item canōciā sacerdos ordinēs recipiant eid a suis decantū fuerint
moniti nec aliquis canōciōp ad ordines accedit n̄ et obtinet licētia ei⁹
ad quem hoc pertinet in sua ecclā de consuetū ut de mīre. Item canōciā
gīmedant in emūtitibz suis in domibz p̄pōs ut hēcāt hospites suos in
eadem qđ tamē comitē districto decantū suorū sed n̄ q ip̄d magis vide
rit expedire. Item canona ut canticā noctū no tempe p plateas nō
badint ad inslētia et dāmēt. Item nō badint de de et noctū q
m plateis aut loc⁹ publī ad tabernas et choreas. Item canōciā et alij
canticā dīmā bēnde nō debent n̄ sedm formā et modū et contineat mandatorū
pīcē memoriē dīmā obalis mī p̄decessorū que uoluit in suo robeo p̄mane.
Item nullus canōciā solus dābit p canticā sine famulo ut sc̄o
Item ut bīmīq; sc̄iat quid sibi legē sit cantatē mētabat frequentē
legētō tabule in capitulo qui legē sit cantatē abeant. Et conmemoratores
defūctos et alijs sc̄o de rogula si abbas ut decantū p̄nō ē. Si nō por
mitet caplū ad alijs filiā et cōdominio. Sacerdos qđ dicit p̄fosa et
dēmēta p̄fosa ante aliquē tractatū trahit de disciplina. Inf
quād quibz canōciā debet et tātē compōit et mansuet. Item ut ca
nōciālū corōtōme offīm libe ualeat exēt. Decantū et alij plati curta
suos subditos et canōciās decantū et statūm iut exētōm corpū n̄ illa
consuetudo ut appōmē bīficiā ualeat impēdere. Item canōciā incar-

cerat non debent a parte absolu p̄cibz aliquorū ext̄neorū quibz nō
constat de disciplina. Item canonicus qđiu fuit suspensus nō debet
comparere corā fribz sui caplī at decano nō corp̄ consuetu p̄tare.

¶ Tē statutu qđ nemo priuate legat horas suā in choro dī di-
uini ab aliis paginē. Item statutu qđ canonici m̄ suis caplī de
canis s̄nt obedientes p̄t disciplina caplārū requirit. Mandat ac-
monitibz suorū decanorū huius peant tam m̄ maidibz qđ m̄ minoibz
ut tenetur. ¶ Conclitioe non portantes decentes coronas m̄

Villenue dei grā ic̄ Bone memoie p̄decessorū. Capite -
vni h̄enrī post eū Villifāri colōnen statuta quedā cont̄ dī
eos nō portantes coronas decentes assidue in capite & p̄ ordine sui
statut & decennia competentes. Necō conē clitos statutis aut oīd. Vide
aut rubras sui glauctas at a lacibz at ante pectus notabilibz fissas aut
nuditas pulce desup sine ad rōnubil uestes portantes. Item conē
clitos barbas portantes necō conē eos qui hastiludia se pubē n̄miserit
Ip̄a hastiludia corporalibz decendo p̄fūm in locū m̄ quibz ecclasticā obtinet.
Item & portantes tuncas quibz manūc alius colorū s̄nt aspice magis
pono uallata dī est edidisse. Ip̄o qđ ad quos hoc p̄tinet qui illis qui pe-
nas h̄moi maderūt durantibz penas h̄moi quicqđ & suis p̄bendis que-
mentibz fructibz redditibz & obuentibz aliquid am̄straret. Et si qđ
fēcē clita recuperūt penas fermindabilibz inuoluerēt sicut in corp̄ p̄
decessorū m̄rō p̄fūm statutū maxime ip̄ius Villifāri plenissime contineat.
Nos qđ dī me ecclie colōnen sumū sp̄ces ip̄os clitos de quibz dī p̄
missa suspic̄ fuit se p̄fūs debore ab h̄moi excessibz abstineat. Penas uō
statutorū h̄moi ad m̄m b̄nplacitū dūrum i suspensione. ¶ Uop̄ ebi p̄
hanc suspensionem quā ex ua pietate p̄ tenipe fecim⁹ p̄fūcē ecclasticū.
Inuenimus decūs p̄uenisse. ¶ Out enī nō eos multū dīa qui m̄ p̄miss
malū male addentes nō curant ymno lecādine se clitos appellari.
Circa p̄missa cōmūt p̄tēt & pubē nō desistunt. Quā m̄mo reputant
se in his corrigit nō posse nōc̄ debē & qđ p̄tēt om̄o reputat debē
aut dīa om̄o clitos indecentia. In ip̄is tamē b̄nificias marie canōc
plendit hoc a suspic̄issima reputatiū. Co qđ h̄i qui vnuic & vne coluit
de p̄mūmo ih̄i xpi insignia ecclasia p̄tēt pubē dignant. ¶
Qui loctōnem & tam nō modicā ecclia collegiatu p̄tēt decūs ad quos
correcto suorū canōcē & consueit p̄tēt & deinceps. Co qđ tales exces-
sus dissimilat & eos corrigeat in talibz & similibz om̄o p̄tēt me
nōc̄ reputatiū. qđ eccliam ip̄is decūs & canōcē sumū locū sup̄ sine
alias vne uoc̄ oratulo solose. ¶ Quo dīa uolūm⁹ & mandam⁹ p̄fūa
statuta in om̄i sui forma p̄ quidēnam a dicta p̄tēt in suo robore fir-
mitē obſtruat. Suspensionem p̄ nos de his fēcē penitus reuocante. ¶
Vob̄ eccliam decūs collegiatu ecclia m̄re cuic⁹ & dioſc mandam⁹.
Sunt ut se obediē qđen⁹ si m̄dignatōm m̄ram uolūtē cuic⁹ quilibet
ex nob̄ suos canōcēs dictuos & clitos maxime in p̄dictis excessibz ita effi-

f.

etiam corrigere studeant qd de ceto nō sit de hinc amplius correto optima
Scientes p' ceto qd si in hoc aliqui vñm fuerint desideria al remitti. Contra
tales sic nimicis nos ad penas debitas p'ced' aportebit duxano
dñi millesimo et'ro l'mo. Et'no b'z Remigii. Dicū p' copiam sub sigl.

Villhelmus dei g'z p'decessor. **T**o Office curie colomen
nō decē qd se m'boluit et' n'iolue m'cūt negocia seculaibz p'ssumi tab
n'aleibz officio qd om̄ne ipsoz conditō d'cet' atqz statu felic' recordatōis
dñi clement' p'pe q'nta festina m'sc'nta sub magnis' ballatoe p'ez
tam et'c' seculaibz qd legoz statut' sup hoc edict' inhibuisse hmoi tab
n'aleibz officio ceto d'most'ru. sicut hec in suis statut' sup hoc edict' p'd
pl'nius copia. **T**o m'li t'ame et'at at p'sone et'at'ate u'nis' seru
penas hmoi non venies. Tale off'm tabulaibz infra cuius' colomen nōis
ta hot p'hibit' vñm'z Immoz aliq' p'sone et'at'ate femme Ceruise
venditor frequent' m'issit statut' non obstantibz suprad'. **T**o os itaz
attendentes p'decessor. nōz intencōm ita p'missa fuisse laudabilom
atqz sacrum. **T**o b'mis' et' singulis in virtute sc'e obediencie et' sub
pens p'cipim'. Antedid' ne b'ma quec'q' aut ceruism' p'c' et' ext' foro
et' modo in p'cas' statut' exp'sas' bendere p'simant' quoq' modo. **T**
Alioq' p'c' penas p'fata salz exectoibz et' supen' quas eo ipso m'c'adit'
u'nd'co hmoi facientes. Sive sunt et'at' sive et'at'ate p'sone aut m'c'
chi seu momales' et' amonite seculaibz quonodibz salz et' quamk' hmoi
et'c'p' et' p'sonaz in tant' sumis' qu'nta in pecuia r'c' hmoi bendicōis
cepint p' se ut p' alios nomine pene condempnam. **T**o volentes et' ma
dantes eissem' et' c'ulz eoz at eoz ut tantus simas qu'nta eo talibus
b'ndicōibz cepint. Sigillif' curf' m're p'soluant' abs'z d'minu'ce
aliqua corporal' et' complete. **T**o Alioq' salius alijs pens' a m'c' p'ct'es
sonibz talibz excedentibz illac'. In quas hos foefactores m'c'de u'lini'
eo ipso mom'co sex diez p'missa in eosdem similem exectoibz simam
seru'm' in hinc sc'pt'. **T**o Inhibemus nichilom' officio m'c' p'ct'o colo
ne p'factos delinquentes sit bendicōis vñm'z modo tabulaibz exēc'nes
aliqualibz absoluere at talibz exectoibz p'simant' n' om̄na iurent' se
stat' de' mandat' et'at' et' m'c' ea que octo' hmoi cepint' sigillif' o
m'c' integralibz p'soluant'. **E**t hinc partis eis et' c'ulz eoz. In iure u'ra
met' p'sta sui. **I**dem. **O**ffice migrat q' bendicōis similem de'ceto nullato'
exēc'bit' et' sine hoc ordine. **O**ffice m'c' ne ei de'ceto aliqua p'sonam m'c'
delinq'nt' p'simat' absoluere. **P**recipim' ym'mo ipso absoluend' sine h'c'
ordine totalem ad unu' p'ct'at'. **T**o Ne ignoratia h'c'p' statut' et'
causae u'aleat' eos ad eos tenore' et' in consilio p'ct'or' nōz p'ct'es
sed sunt sellēmp' p'plic' dñm' i'mitende. **T**o Unu' et'at' et' man
dat' i'fect' qu'nta et'at' nōz et' m'c' t'ame et'at'ate colomen et' doc' h'c'
p'nc' m'c' mandati penes se copiam totali' et' complete. **D**icū h'c' m'c'
a'z' et'at' l'm'. **C**abito post' Seuer' m'c' Ad'po'

Vilhelmus dux et regis. **T**enuis in hac sat aggredit quorū statutorū
Synodo congregat⁹. **S**lm in dno. Anna sicut in hac etia in hac
vnde nūt in crastino. **b**ea. **R**omani p̄mo p̄to mēto f̄ta fuit
felix recordatoris hem⁹ et Qalip. **A**repar colōmen quēdā statuta cōdūt
cōtēt cōtēt sine corona debet in capitib⁹ et ad barbie nō abrasi⁹ ac
in vestib⁹ indecentib⁹ nōcedentes. **N**ec nō hastiludia corporis cōcētēt
salubria et iuri dno consonantia ipso cōtētēt ne talia decēt et
gorose p̄hibentia et penar⁹ cōtētēt ex aggragatione multitudi⁹
ediderit. **Q**ue quidem statuta cūt mā etiā autē mandatum⁹ mēt⁹
obſuau. **T**erps q̄ ipso p̄t̄et a mō capitulo et a nōnullis placit⁹ mēt⁹
et dieſ quib⁹ vīsim fuit hēt statuta nimis pungentia et nichil⁹ capcōsa.
Inspellati fūm⁹ ut ea mitigāt ut saltem quādā ad penas m̄ eis ex
p̄fīas aliquālīd signaret. **E**t q̄q̄ m̄ hoc ipso quādā mājorē salua
consātā potūmus condescendim⁹. **I**pso penas ad m̄m̄ b̄iplacitū ad alia
modera tempa suffidentes. **S**pante eos quo hēt penar⁹ formidō n̄
mouat calicītū saltem amor virtutis ad obediēt statut⁹ h̄med aliq̄
culū cōmonet. **S**aluo tamen ipso statut⁹ n̄ suo rebore duratur. **T**
terp̄ quā p̄cedente tempe cōpta fūm⁹. **C**os medīt nichil⁹ m̄ remittit
q̄m̄d fecisse. **C**hymmo hēt statutor⁹ n̄ intentō p̄tēt cōtētēt m̄t̄o et
m̄ plūtib⁹ amplius q̄ anteā contemp̄isse. **T**ropē q̄d̄ supēt cūt h̄m̄
penar⁹ m̄ consilio q̄ renoniam⁹ la p̄tēt statuta ad om̄ib⁹ suis pena
put edice fuerant om̄ode facim⁹ obſuau. **C**icut hēt in mandato p̄
hoc confetto et cūt m̄bi publicato plēm⁹ continet. **T**hēt aut̄ sicut ad
mām̄ deuenit noticiam nōnulli canonici etiā m̄t̄p̄ cūtētēt decēt
fuerūt ut dā et m̄ se mendaci⁹ et cōtumaci⁹ fibulare. **N**os ne dī
q̄m̄d penas q̄h̄ Immo ip̄t̄ statuta put̄ sūt edicta reuocasse. **E**t forsint
hēt si m̄ aliquib⁹ eo ipso penas m̄tērēt cōtētēt subditos m̄t̄o nō late
Ex corp⁹ qui m̄ nos talia configunt mendacia ad detestacionē etiā m̄t̄
honor⁹ dītē tendētia p̄palare p̄tēt lītēs ad m̄m̄ om̄ deduci uolim⁹
noticia. **Q**pubē p̄fīem⁹ et p̄tēt⁹ nos nequaq̄ hēt statuta nōq̄ alla
temis reuocasse. **W**st cūt q̄ hēt p̄decessor⁹ m̄t̄p̄ m̄tētētēt tam̄ salubrē
sup̄ ure naturali et dno p̄fīm⁹ sine cūt̄ rōnabili que m̄ iuocando hēt
statuta cē nō p̄t̄ nec appār̄ subtilis intuēti iuocām⁹ seu intēde
rm⁹ aliquālīd iuocāt. **C**uo cūt om̄ib⁹ m̄t̄ subdit⁹ distīctēt mādī
st̄ng hēt statuta mōm̄ sua forma cūt̄ suis pena put̄ edicta sūt obſ
uent. **E**t se scānt obſuau. **d**ebē Immo ad cauetā dēmō statut⁹ et
cē pōm̄ obſuandi. **T**et hēt statuta ne poss̄ fīngi crassā ignorātia
ut simp̄na p̄ aliquos de hīs volentes clīs designat̄ ad oculū denost̄
m̄t̄ sali ip̄ius quondam hem⁹ quod Incipit. **T**in noīe dñi amē hem⁹
de grā et cē. **D**petūa rōi momolam sīc consūta p̄fusionē a sōe p̄tēt
etiā a m̄t̄ p̄decessorib⁹ at a nob̄ sup̄ vita et honestate cōtētēt dūsa se
p̄mulgata statuta et cē. **E**t sic fīm⁹. **E**xpedit em̄ ut ip̄os pena sūt
comites quos facim⁹ par comīnat et coeqnat et cē. **T**em p̄fīm⁹ quod

P*i*

et Valis p̄decessor⁹ m⁹ p̄dcl Quod mapit felic⁹ r̄torditor⁹ hem⁹ p̄dces
 p̄r m⁹ de suaz capl⁹ ⁊ platoz consilio in dicoz quos h⁹ bñficiacoz no por
 tantes assidue coronas in capite ⁊ cōp⁹ ⁊ sit fine Tollente autē stan⁹
 p̄m⁹ ipso quicq⁹ de p̄fici⁹ fructib⁹ redditib⁹ puerib⁹ ⁊ obuentib⁹ ab
 ipo caplo seu a quoq⁹ allo remittendi dand⁹ seu restituend⁹ Inclit⁹
 talib⁹ ⁊ suffen⁹ Item tū quod ē eusq⁹ Valis p̄decessor⁹ m⁹ Et in
 capl⁹ A m⁹ olim bone memoie p̄decessor⁹ m⁹ Cons⁹ de consilio capl⁹
 platoz ⁊ p̄p⁹ suaz statuendo p̄cepit ut dñm⁹ offi⁹ in choro cultusq⁹
 etie collegiate m⁹ absq⁹ ordine p̄miss⁹ saluti m̄stere debent⁹
 sc̄l dyatom ⁊ subdyatom decantuer⁹ Et in fine Alioq⁹ ipse cantor
 seu is ad quem de consuetudine p̄met totiens quoties hoc negligens
 om̄fit ut ex hoc defusa misse decantande cuento die p̄mis p̄t supi⁹
 narrans subiac⁹ ipso fō Item bone memoie Sy⁹ olim Aropus
 monach⁹ ingro⁹ qui normane⁹ ordine fō Unde ⁊ momalit⁹ ordi⁹
 eiusdem statu in p̄lb⁹ sentens declinat ⁊ ob hoc uolens eos in debitu
 statu ipso statutu edidit quod mapit Statutu q̄p milla noctis
 aut momal clauſend⁹ sūd⁹ p̄ceat p̄ ciuitat⁹ ⁊ illas distinrend⁹ ⁊
 Et fuit sic dñs Cons⁹ p̄decessor⁹ m⁹ audebat hoc mandauit Los pe
 nam adiem⁹ ⁊ nō obſuantes docim⁹ in lns ſip⁹ Quia evidencia fō
 quod statutu uilexitem odi⁹ decim⁹ iub⁹ ipm⁹ om̄bi⁹ publ⁹ Collet⁹
 ⁊ distinente statutu h̄m⁹ ⁊ statuta p̄ta at oīma ⁊ ſingula p̄decessor⁹
 m̄r⁹ inquit sūt hactenus p̄ statutu h̄c ſitigior⁹ ⁊ ea ſu p̄
 mo meo exp̄ſſ⁹ muolabili⁹ obſuanda dād⁹ ⁊ Se diſtributib⁹ coti⁹

Wilhelmus de gr̄i ⁊ q̄m⁹ in hac ſat ſynodo congreſ ſia
 oꝝputamus q̄ in quibusdiz eti⁹ collegiac⁹ nob⁹ ſubiect⁹ p̄fim⁹
 in eti⁹ m̄r⁹ maiori ſci confitem⁹ Dib⁹ ⁊ tempib⁹ illis quib⁹ in ipis
 eti⁹ dīa qui celebraſt dīm⁹ n̄tſim⁹ ſuppelliſio aut chori pellic⁹
 induit⁹ nomilli canōna ⁊ alii eti⁹ eti⁹ p̄dces nulla cd̄ tonali
 corporante in capis incedit Sic ⁊ p̄ etas tūquaq⁹ diuagantes miſ
 ſi p̄nicipali ⁊ hor⁹ aliis dimiss⁹ ⁊ quedam ſp̄c⁹ aliquocies miſas pe
 culaci⁹ audiunt aliquocies banis ⁊ p̄phama collegias q̄ in eti⁹ papue
 cōſſas debent temp⁹ deditentes diſtributōe cotidianas ſibi videntant
 ac si dīm⁹ officia inceſſent Tq̄m⁹ enīs eti⁹ eti⁹ collegrat⁹ nob⁹ ſub
 iettas decam⁹ in virtute ſc̄ obedeſt distinete p̄cipiend⁹ mandam⁹ q̄tē
 Canōna ⁊ eti⁹ eti⁹ ſuarp ab lns ⁊ ſimili⁹ indecentia p̄ ſuffen⁹
 ⁊ alias penas ut ad ipso ſt̄tiant offi⁹ debita corrōe compescant
 ac am̄ſtricib⁹ diſtributōe cotidianar⁹ ſub eti⁹ ſuarp in n̄tacōne penar⁹
 ſp̄bant dice ⁊ autē m̄d⁹ quib⁹ ⁊ nos eti⁹ tenore p̄m⁹ m̄ſtib⁹
 diſtribut⁹ ne dīs canōna ⁊ eti⁹ dieb⁹ ⁊ tempib⁹ in conſuet⁹ in eti⁹
 dī dīm⁹ ibidem celebraſt officia in capis cd̄ tonabili⁹ ceſſante inceſſ
 dentib⁹ diſtributōe cotidianas nō am̄ſtrent Alioq⁹ tam cor⁹ decam⁹
 in p̄miss⁹ negligentes qm̄ eti⁹ cor⁹ diſtributōe p̄dces coti⁹ faci⁹ art⁹

precedimus datid anno domini millesimo octavo. lxxiiij. cristmo. Inuenient sub
sigillo officiis et capitulo conciliorum non portantes consueta debita et titulorum vestrum

Villhelmi regis et ceterorum Colomam etiam viceps sacrae imperii et ecclesie
archistarum Bone memore predecessorum hemis et plenarii Gallici viceps
Colomam Etiamque quendam concilium non portantes coronas in capi-
te decimas et primordia sua statuit et decentia competentes necnon con-
cillos uestros statutas aut omnes bindas aut omnes rubicas seu glaucas
ut a laicis ut ante peccatis notabiliter fissas aut nodatus pulchre desuper
sime et rationabili portantes Nam concilios portantes barbas non
non concilios qui hastiludine pulchre inservient ipsa hastiludia corporibus
excendit pfectum in locis in quibus beneficia ecclesiastica obtinuntur Nam et por-
tantes timidas quibus manicae sunt altius coloris assidue magis poma
vallatae sunt et collibus. Ipsorum qd ad quos hoc pertinet qui illis qui penas
honesti incedunt durantibus penas quicquid ex suis plenariis pueribus fruc-
tibus redditibus et obuentibus aliquid amitterent et si aliquid perdetur ita re-
ceperimus penas formidabilibus iniquitatem sicut in eis inter pederes
se pfectus statutus maxime ipsius Gallici plenissime contineat. Nosq; di-
mne ecclesie Colomam pfectum pantes ipsos ex quibus etiam pmissa suspecto fidei
se prorsus debet ab honesti excessibus abstine penas statutorum honesti pderis
boniplaciti duximus suspendendas. Verbi ubi pfectus suspen- quod ex iuria pie-
tate qd tempe fecimus ipfice credemus. Inuenimus etiam enemisse. C
Quis omnes eos nonnulli etiam qd in pmissa malu malo addentes non
curat. Immo secundum se etiis aperte circa pmissa petrie quod
pulchre non deficiunt quoniam reputant se in hinc corrigi non posse inco-
nuerit debere. Et qd pderis omnes reputant debent etiam omnes etiis indecessa
In ipsius tamem beneficiis maxime canonicis plenariis hoc absurdissima
reputamus eo qd qn qui iunxit et quae de primordiis ihu christi in signa eti-
calia portare pulchre dignantur. Cuius octo non modica etiam etiis
collegiatus decimus ad quos corredo suorum canonicorum de consuetudine p-
tinet de iure eo qd tales excessus dissimilant ipsius decimus in eius
mota summa locuta sup hinc atque loco oraculo seriose. Quo etiam pfecto
et alia mota et inter pdecessorum potissimum fe. re. hemis Gallici viceps
Colomam statuta sub quatuor forma ubique edita qd omnia et singula hinc
punctibus qn Colomam pmissis et expissis et que punctibus missis et renouatis
et viris hinc uolumen pmissis et effici firmis sub pene contentis in eisdem
papam et mandam p nos omnes et singulae nobis subiectos obseruantur. C
statuum et ordinum at sub pena excommunicatio inhibetur ne quis
canonicus vicarius capellanus ut interclusus in Colomam seu aliqua
etiam collegiatus mre auerit et docet horum canonicorum quibus missis et
missis officia fuit et celebravit in etiam in choro suas horas tunc etiam
honeste et reverenter mre aut ex ore psumat nec in etiam sicut ab his
qui in choro coniuncte dñe resistunt officio dei pulchre sagente et discut-

vant et absus se diligenter abstineant sicut dominum et matrem ac suorum super quibus id corrigendum spacio minime velint effugere vel
conveniunt datus anno domini mille et anno octavo Calbo post festum beati lamberti

Vulnus quæla nrum pulsans turbavit auditum nonnullas
ecclesiasticas personas seculares et regulares utriusque seruit etiam col-
legiatur et monasteriorum nrarum ciuitatium et diocesis coloniæ suis etiam quibus
aut psalmi ipsarum sua ut suorum potentia propinquorum per rapsimas et nocte
dia aliasque confessiones variis deplangentes quamvis angustissime super-
curasse et iacturas cui brevi punctionibz euemibz et iunctione operatura occi-
re sacragentes. Personas predictas ac alios quosque ecclesias ut laicos cui
cuius status ordinis aut condicione existant talia ut similia decet
attempts aut fieri pertinentes aut ad consilium auriculari dantes ut
fauore tu dieps canonica monitione primaria exanimis in hunc modum
Et quod hinc etiam suis consueta fideliter uirum etiam psalterunt aut psal-
tabant in posteris talia predicta in dampnum etiam suarum facientes aut
fieri pertinentes seu querimones quibusque psalmi deponentes reatu purum in
curvus indubitate nos conterimus ad penas condignas predictas quod
uocatis conuentibus et apud eolum etiam et plate etiam nos
etiam in arce ciuitatibus et diocesis ad quos ut ad quas personarum etiam prædictarum
correctio spectat de consuetudine ut de ure delinqutentes hinc seu ea
plus aut conuentibus suis ut ipsarum psalmi singulare mundus et de expe-
tit de rebus infinitis seu capitis aut conuentibus predictis aut singularebus
psalmi predicti annis suis ut proximis annis ex quatuor et se depo-
sitorum communates a fratribus beneficiis seu locorum suorum suffundente quis
de primis emenda pstrante experiente hoc aut propter nrum mandatum in
singulis capitis et conuentibus secularibus et regulibus nrarum ciuitatium et diocesis predictarum
infra quidem dico ab insinuacione predicta publice uolum publicando dico
Anno domini millesimo octavo. lxxx. Crastino die. Romam.

Vulnus etiam et monasteriorum placit et eius ecclesiasticisque personis nrarum
ciuitatibus et diocesis coloniæ salm in dñi semperianaz. Cessum in xpõ pno
et dñi mrd dñi Innocentii dñna pudentie vi. lxxviii acceptum in qz
carba. **I**nnocentius seruus fuerit dei venerabilis fratris Willhelmi Reips
colonien salm et apostolicam bnedictionem. Et si de ecclesiarum episcopatuum sup
quibus omnisali cura et custodia sum a dño constituta delictibus et exces-
ibus debeamus ab intimo de plato etiam et ecclesiarum desertibus tanto minime
deleamus addius et perfundimus contumaciam quicunque sentimus. Ignorata enim
fidelibus auctarum piocta puenit. **C**up siquidem qz aures nrarum ru-
inor infestas de publ. almane pmissus fide digna ratione pdivit qz
no nulli solo uocabulo etiam et ecclesiasticæ personæ no soli in numeroibus
qzdbz consistentes. Et ead ad fastigium pastoral dignitatem ordi de publ.

placato effrenato quodam viuendi more libicet placentia cupientes
et p dissolutoris libicitu sine ullo remissione gradientes negligenter
et callos honestatis obscurantia et quiete existente i figura obiecta
viciam suam deo et ecclesiastis mysteriis dedicatum quibusdam sculpi et atque
consecratum canoni philibonos misericordia in ludis hastiludine torna
monet et aliis militibus et philibitis eis atque necio in defendere vestibus
sculpi et aliis quibusdam ius p philibit ornamenti dilapidantes bo
panper et primorum ihu christi in dei offensionem pro salute defendunt et
propter ipsum sunt talia complicant exemplar. **N**on ergo attendentes q
qui tamq de ministeriis positi sunt ad oculos maculas subducunt in
maculata et irreprehensibilem debent duce viciam suam et qd sinece
sunt sup candelabro portu qd sicut sibi concessa in viam regiam dini
ge verbo pietate et exemplo **C**onsiderantes itaq qd sepe peiora malis p
adde impunito delictis que pte hinc talium psonar excessibus de
bet abuari remedium cupientes **F**ormicam tuam ruram hortam
attente p apostola scripta tibi nichilomin mandantes qd qd iusta sollicitatio
tue debitu et incubens tuis humeris omnis minister pastoralis attenta
diligentia et diligenti attente te sollicitus reddis et **E**cclae **S**ecundum pla
tos et alios alias qd psonas ecclesiasticas cultus gradus et dignitas constat
eis subiectos ab hinc excessibus cohertende si quos in prefaci temporibus
laetitiam invenientur inuidisse ut a talibus atque psonis abstineant sculpi
hinc usus moris quia ecclesiastice penitus indecentes abiciant et dino
obsequio locutione sue non inueniores invenientur die et vestibus modestis
incedunt coram tue lumam impetrantes et negligentem puit ad cuius
expectat officium officiale impensuris. **E**t etiam boni fratribus nro episcopis
suffraganeis tuis mandatibus ut ita subiectos sibi eticos et psonas ecclesi
sticas similem curam adhibeant et ad hinc corripiendo abusus dislaye
adulant. **S**ed exhibens debite placitudine tue curam et tue ministeri
impelas in pto qd apud nos ad tollerare negligencia non possemus adhi
bito tollerare psonam moror psonam coni delinqutentes eosdem aliud inuidit
adhibe non sit epus. **C**eteris ut huius omnia eis lacus et aquae non restant
Domi filio nostre philippus epus Caecilius apostoli sedis mitue p maslitas
et dilectus filius **C**onsu pectoris etae sicut **A**urum **V**aginamen lator puto
et nos dñe uocis oraculo plenus informati eidem firmata tue mre me
apostoli serofius coplicabantur quibus tali corporis aliis dabis in pto ad effica
cia operis plenam fidem nichilomin **P**ropterea qd et psonis tali corporis
sup quibusdam aliis p pte mta tali enia uoce latius i fidei tam ple
narie qd efficacie creditur. **D**aet **X**imon m huius manu poneamus
anno septimo et volentes itaq pto apostoli nos dico claudere mandu
cti ne de dampnabilis possimus negligencia reprehenda displices inde
cicias et abusus canos quibus eticos et psonas ecclesiasticas mtae evictas
et doce **C**olome extenderet et scandalo diffamad opimus apostoli iam

lxxij

deo compulsi pceptis pastoralis amendatoris articulo euelle cupientes
 suspensiones quaremp̄ penar̄ p censurā etatūtū in statutis i mā
 die quondam inueniendas p̄m dñor̄ hemps i Walp̄ **A**d ep̄ Colomen p
 decessap̄ n̄c̄p̄ p̄ informac̄e vite i honestat̄ titula edita p̄d̄m p̄m
 gat̄p̄ n̄c̄p̄ q̄ ad p̄cas dñc̄p̄ nob̄ decanap̄ m̄r̄ maior̄ i alia p̄cas etatūtū
Collegit̄p̄ Colomen aut̄ alī qualidat̄p̄ p̄ nos fcas q̄ decanos ipsos
 in corrodē dissolutōn̄ abusōn̄ i excessu p̄d̄c̄p̄ nob̄ pollicata per
 eosdem ibenim̄ notoie negligentes q̄uid ad infra septos abusus i nude
 centias reuocamus cassamus i nullius dñc̄p̄ uolum̄ ex firmat̄p̄
Et statuta i mandata p̄d̄m q̄d penas simas i censurā etatūtū quib⁹
 cūq̄ q̄tēnēs i plāns in eosdem quo ad dissolutōn̄ indecentias i abusos
 eosdem q̄d subsepto. moderatim̄ n̄t̄ n̄monamus ea in statu p̄mētū
 restaurantes **N**e aut̄ etia i etatūtū p̄d̄ne p̄d̄tū penas huius dñi
 formidabiles midant̄ quotidīn̄ impuse **T**hōnem̄ b̄mūsde i singul̄
 at̄c̄toe sculac̄ b̄nificatoe i n̄o b̄nificatoe in sac̄o q̄d ordinib⁹ constitutoe
 dñtarat̄ at̄ etia religiose cuuistūtū ordine ḡdus aut̄ condic̄toe eſſ
 tant̄ ne Deceto p̄cas uestes **V**irgatas / taliatas / securatas aut̄ q̄bus
 manice ut̄ alie p̄tūle alt̄i colort̄ sur̄ assute aut̄ om̄no vides aut̄
 oī ruberas aut̄ oī glaucas p̄ supiori ueste aut̄ desup̄ emittas aut̄
 lotonatas ut̄ nodatas p̄t̄ togas ut̄ stissas consuetas in aliqua sui
 p̄te n̄ in p̄tūlis i manueſ dñtarat̄ p̄ supiori ueste aut̄ caputia p̄ua
 subtilis brachia colligata ut̄ bñf̄ ut̄ nodis alt̄i uesti affixi aut̄ etia
 caputia ut̄ alias uestes sassis p̄ p̄tūlas pendentes ut̄ auri argenti
 aut̄ texturap̄ ut̄ circumfertilap̄ apposition ornatis ut̄ māntas lān-
 boscor̄ ut̄ alia uestud ut̄ mānti pendentes aut̄ lāmbosia de-
 fustana ut̄ tela linea aut̄ alia quauias maria desup̄ ut̄ etia sub lān-
 bosne serice sensoreſ ſudantia ut̄ uelluti indumenta p̄ p̄ma ueste
 ferant̄ **N**ec togis quas in fraudem statutor̄ i mandator̄ p̄d̄c̄p̄
 deferre conuererūt̄ sub exp̄pellētōn̄ aut̄ caputis n̄ in mututn̄ do-
 cedat̄ indiuane barbas quoq̄ infra tres septimanas no rasas in et-
 cōfis ut̄ cap̄ capelliſ calceos etia p̄ p̄tūlas pendentes fasso ut̄
 ut̄ multipli p̄foratos altib⁹ no deportent̄ **O**n uestes titulales dec-
 tec̄ a honestas ad min⁹ usq̄ ad mediu tylie ut̄ uel ſuram longas
 i no min⁹ strictas **C**oronas ad min⁹ ſingulis ibus septimanas
 rasas in loco caput debito apenteſ i affidue detextas parcent hasti-
 lida i tezneantia in loco bñfator̄ ſuor̄ no exteant illo modo **T**
Dresbit̄ uo quos pp̄d̄ tanti p̄minet̄ ordine p̄cipua dec̄ meo
 honestas uestes quas ſibi decreto nonas facient̄ uſ ad calu ut̄ ape
 longas coronas quoq̄ langas i capilloſ caput no in totū rasoſ
 in totū detextos **O**n ſuſa detextatoe i aurib⁹ ſaltum in p̄te paten-
 tib⁹ defarant̄ māntas uo lāmbosia ſuſa mensura om̄q̄ q̄talis
 i dimidie uile colomen longas ut̄ langas no habeat̄ **O**n ſuſa men-

finam p̄dām latitudinem & longitudinem p̄bū r̄stigant carpēdē. **N**on tūq̄
hibe m̄cōdīmūs qm̄ cītā seculares in itemē constituti ut a locis m̄q̄b̄
constitutū statim eadē hora recessuri ut equites eotū uestes compē
tent̄ breves nodatas & desup cinctas ferre possint. **T**hōnem h̄m̄p̄
vniuersit̄ & singulos monachos & canonicos regulares & moniales cuiq̄
cūq̄ p̄ennimē ordīns & condicōns existant̄ etiā si allegent̄ q̄
de consuetudine monastīra sua deserē & m̄riam̄ cōntē possint. **N**e
decreto h̄tīam̄ sue r̄ligione dīmittant̄ aut uestib̄ seculāib̄ nūdiāt̄.
Alue uestes locutātas seu nodatas ut etiā surillaces seu calceos &
fir calū bassos aut uestes ut zonas seu cīngulos auro ut argento
ut gēmīs ornatas in aliquo lōco p̄bū deferant̄. **S**i uestes qm̄
seculares & corrigias ornatas ut p̄fert̄ vident̄ absq̄ illa fixione
sine fraude. **A**lue monachi & canonicos regulares p̄dō in aliquo lōco
tabardos utant̄ q̄ tabardus ip̄p̄ h̄tīam̄ in uīp̄ ut ip̄p̄ regule de
scēptus ut eis p̄missus nō exstāt̄. **S**i p̄ abusum̄ v̄sūp̄atio p̄ eosd̄
Et monachi ip̄i cucullas largas & usq̄ ad crām longas nō nodatas
sī, infra intōtu clausas ut flores ut cappas ut scapulaia ferant̄
sedīn constitutōm̄. **C**lement̄ que mapit. **N**e in agro contemēat̄ &
tenorem. **A**lue momales ip̄e popla seu fencos pāmos capiēt qui
Cruseler in bulgād̄ ydomate appellaet̄ aut acus ḡssa h̄m̄ca capiēt
aut gēmīs ornatas deportent̄. **I**n om̄is aut & singulos utiūp̄ serua q̄
sup̄dē monacōs & m̄hibicōnes n̄rē tangit̄ p̄t̄ ip̄o & eisq̄ quenlibet
concluit̄ etiā si sub toga ut cappa h̄m̄oi uestīnt̄ & alia p̄hibita p̄
etīa detulerit̄. **H**on xx diep p̄missa quos a publicatōe p̄tūt̄ curē
uolum̄ extatōis sīnam fermē in h̄tīam̄ scēptis. **T**hūlēbēm̄ insuper
tūt̄ etiā sculib̄ q̄ h̄m̄osis etiāt̄ q̄ p̄dōis quib̄ust̄ sup̄dēs
ad quos fructū p̄l p̄uentū ḡs̄p̄p̄ ut dīsib̄utōm̄ cotidianāp̄
etiāt̄ seu monastīrōs corpēdē q̄phib̄t̄ ut queuis dīsib̄utō
p̄met̄ ne calib̄ etiāt̄ quicq̄ de fructib̄ p̄uentib̄ obuēntib̄ cotidā
mo dīsib̄utōb̄, ut p̄t̄ p̄ se ut p̄ alios quicq̄ colōe questō dī
ebuant̄ ut administrēt̄ quicq̄ modo. **T**hīoq̄ ip̄os administratōes ut
dīsib̄utōes p̄ compē dīsib̄utō xx diep monacō p̄missa extatōis in h̄tīam̄
scēptis quos om̄is & singulos ecclatōis uolum̄ pubē initiali. **A**bsoluētōm̄ uō
om̄is & singulos qui h̄m̄oi m̄ras sīnas m̄iderit̄ nōb̄ dītūrat̄ ifuām̄.
Thōnem̄ etiā vniuersit̄ & singulos abbates decanos etiāt̄ collēgiatōes
& monastīrōs p̄dāp̄ & alios quicq̄ nob̄ subditōes audiāq̄ ordīns statim
sērōs aut condicōns existant̄ ad quos ut ad quas p̄sonas etiāt̄ collēgiatōes &
monastīrōs suep̄ correcōs p̄met̄ ip̄ia q̄ sub ecclatōis pena dītīte p̄
piendo mandam̄ atēn̄ ip̄o & eisq̄ quib̄ ult̄ penas p̄scēptis etiā p̄ consic
tudināt̄ etiāt̄ & locōs suep̄ penas & p̄sonas easdem p̄t̄ ip̄ia subsunt̄
p̄ p̄miss & alios quib̄t̄ indecēnēs dīsib̄utōb̄ & abusib̄ & p̄fēm̄.

q dñorū negligēti officiorū corrige non competētūt mē tū nō cōntentis
non existit correctibz disciplinalibz ecclāz i monastērō p̄dōrō seu iurif
acto quorūq; m aliquo derrogat multiplicitē em pena mitio p̄cessūt
qui m pmissū multiplicē excedentes dñam offendit maiestatē suos
superiores despicitūt statutū etatālēt in quo sūt unde r p̄palem alimōnāz
r honorez hinc papuoz m honorant. **C**icq; m sē r m alios eos suo p
mīcōs corrupentes exemplō pectant scandolose. **T**erter q; m no
nullis ecclāz collegiatēs supradictā consuetudinēz vīmo dampna
abusū mīlalūsse p̄cepim⁹. **C**ecili⁹ q decam ecclāz eāp̄dem r ali
Jurisdicōm hinc canoniz⁹ r aliās p̄sonas etatātūt ecclāz suarū &
iūia officia r monastērō non facientes aut eisdem nō mīcessentes
aut al excedentes p̄ censurāz z penas ip̄aer ecclāz r monastērōz
p̄dōrō disciplinalēt consuetudinēt corrige nō possunt si eisdem cu
nomis aliq; etiam iudicūt ul magistrū de fructibz p̄bendit⁹ suarū &
dñe offensāt maiestati dampnāt⁹ r xp̄dāt⁹. **T**nhibentes
vīm⁹ r singulūt placit⁹ r canoniz⁹ necnō monachis r etatātūt p̄sonis pre
dictis ne decreto hīmod corruptelāt sūt aut sedm eam iudicāt p̄fūmant
Alioquin ser decip monicē pmissā quos a dñi publicatōe p̄cīdūt cī
uolum⁹ conīciāt facien ab officio dñorū suspendim⁹ in hīo sp̄tio. **T**
Andamus r vīm⁹ r singulūt abbatis necnō collegiatēs etatāz
r consilioz seu vāntatēs decam⁹ r p̄p̄t̄ monastērō mīrō. **C**lueſ⁹ r
decip p̄dōrō sub evocatōne pena quā infīa oto dies a data p̄tētū
timē sequentes pmissārō capiam de illo ad ubi recipiant at ea oīa
r singula q̄ p̄mūt quāde possent p̄sonas mōsticēt etatāz r consilioz
sucōp̄ publicent quāt̄. In quāt̄ om̄ r singulūt testimoniū. **R**igōe

De aliquo bñficiac̄ mīt̄ etatāz suā nīf dñā sine

Villēlūs dei grā sc̄ colōmen r p̄ vīm⁹ r singulūt prochialūd
ecclāz rōmibz plebām at m eis etatāz r infīa līmītēs p̄p̄t̄ bñf
cātis r mītūlātis r ciueſ⁹ r doceſ⁹ mē colōmen vīm⁹ m̄ dō. **E**o
officii mī debito freqūabz clamibz mītūt subdīcōr mīrō excessus
corrige p̄oēs indecentes r gestis rōmītēs negligētātāz r mīdesidāz
corp̄ ultius sine scandalo dissimilātēt nō balentez cogim⁹ r a temē
rōtō ausibz penarū adiētōne eisdem cohētēt statuentes de capl
mīrō r p̄p̄t̄ mīrō colōmen etatāz consilioz r assensū strūtūt mīhibētēt
sub pena suspen ab officio quā m grā facien ferim⁹ in hīo sp̄tio ne
quis etatāz prochialūd plebām rōtō aut curat⁹. **D**icariūs aut locū
tenētēt corpōlēt̄ seu altariaſ⁹ aut m ipā etatāz quāt̄ mītūlātēt̄ dñi
mō officiē celebēt⁹. **E**t eo tempē quo ibidēt dñā sūt r fūt̄ necnō
m̄ comēdōtibz pagētēs r comēmōrātibz fiendō defūctōs at bñfici
cātō sepulcrō corpōlēt̄ ad ps̄ r collēt̄ r ecclāz consuet̄ mādīmīstibz
statimēt̄ eucharistēt̄. **G**ratia p̄me r cotīne bñctōmō fidelūd q̄s m dōbz

suo infirmantes habet accide sine suppellio et religione mere et
in ecclesia aut ipsa sacramenta ministrare presumat Ita tamen quod ad ministerium
sacram eucharisticie lumen et nola eis procedunt rursum egrediendo ecclesias
et regredendo et infra cuiusdam villam et opidum calapodibz apud paululum vi-
tendum non utantur **C**it quod papa multus eucharistiae missae possit fieri
non batimus rursum ne forte homines ydolatrient non eadorem sicut
viam abirimus Et si omnes eucharistas forsitan per multitudinem expendit
infirmorum in redendo et per lumen et sonitus campanelle **T**onfess
etiam subditos suos non sanquenatum nec debilium sicut balentum accide
ab eorum ipsam comode in ipsa ecclesia uolumen in loco apto et non secundo
huiusmodi et devote audiunt et primas per modum culpe infligunt salutares **F**
Statum vero etiam sub pena perdere prohibentes ne quis rursum seu eius
eiusdem gentis custodem seu campanarii qui non possit esse persona literata
existat nisi inducatur suppelliatio seu lima ueste secunda ut moribus et superioribus
alii uestimenta regente ad ministerium seu suuendit in dimes sibi aliquando
sustineat ut admittat **O** si talis custos aut campanarius se contumeliam
litteram et prohibicione deponit seu eius vice gentis huiusmodi suuendit et mi-
nistrum ingenerant ammosse nec ipsius rursum aut dicuntur moniti accep-
tit nisi infra decem dies continuos huiusmodi persistencia et prohibicione seque-
reto de huiusmodi rebellione condignam nobis et de rursum iniuriam passo per
emendandum **C**it papa noster statuti huiusmodi sua custodia seu officio campana-
rie priuatus ipso fecit Et alii ydonee persone per eam ad quem pertinet libet co-
mitatibus Ita quod sicut rei qualitas exposita canonica distretto ultimo cui
pam fiat delinqutus Mandamus quod et distrete sub pena excommunicacionis iugum
omnibus et singulis aclaris et capellana spectaculis beneficiis et miraculis in per
rochialibus superius aut infra limites corporis **O** te plumbi et rursum ma-
trix etate quo ad iura ipsius tam de iure quam de consuetudine debita intedit
rursum sicut matrem et canonicam effuge delinquent debitam vocationem **F**
In super mandatu ordinatores et recepta eis ipsius additione penaria tam
nos quod predecessoribus noster sub quaquam forma ubique contra rectores plebanos
et eorum vicegentes etiam prochristianos predicatorum qui recepta cautele exca-
torum autem nostra in mortis articulo Iuris permissione duixerint absoluendos
et possint tales in cunctis sepeliri quae infra dictum sumendum in dicto mandatis
corporis officio noster aut obligatis nre causa significare tenebunt **E**cclia non
aut ipsorum et in nouagmibus ut ipsoz tunc sacros a temerarios eorum ausili
refrenent **F**oreca statutum et ordinatum quod si quis ausu teniente abs
lucion a nobis seu officio noster a quaquam exortacione sua autem nostra seu statu-
torum et principalius aut synodalius in quaquam lata false et mendacio assens
exortatio huiusmodi vitam ducet in huiusmodi eadem de modo sit sublatius et
petuit et ipse finiam exortacione meritis huiusmodi impetrator quod ferimur In linea
specie in eudem statu et ab solucione sic per fraudem et dolu sub reptito est
formis iuris et ea imperio huius duxerat in quibus dominus sic per patre capi-
merit Ita quod cotempset religiose sicut uocat araldo episcopis angustia eos absolu

R,

Quires impeditis promitteret decimam & denunciari potest irrita
nullius de iure existere firmatus plebanius & scires corpori li-
cet & dicere gentes qui hinc absolutoribz scienduti dico qd exca-
to noita in publico iam mortuos tamqz adhuc viventes absclam
defeo seu corp ceapa in contemptu claudit qd coniunctus audita
procuru est absolutorio etiastice tradere presumptu sepulture. De
nas tunc picipantes evitare in emine dampnato in iure excesso
nequit in constitutio felicis recordatiois Clementis 8ª que nuptie os
qui in consilio viennen salubriss edito descripta non minimo potuisse for-
midare penas autem finas p nos in hinc statuta misericordia latae post
mensum dñi inmediate sequentem publicationem corporalem in suodo
sed primo p nos seu iuri autem celebranda sollempniter facta ipso
coloniis nuptie tunc superiores mandant qmuis & qmuis & singulis
superioribus decans foraneis iure dicto ut recepta corporalem copiam inf-
quidem deo at tempore publicationis corporalem plebaniis & cleribz & populo
in suis decanatibz & infra limites ipso constitutis publicatione inserviu-
ent ea ipso ne deo statuta p ignoratiu supradam & crassam se cau-
sat possint aliquae ignorasse. Hac colone sub sigillo mro & editio
Anno nativitatis dñi millesimo octavo. Dom. xi. die mens Octobris.

Incepit Statuta Engelbrecht Archiepi Colonen

Engelbrecht dei g. se Colonen ecclie Archiepi facti Impri p. italiis
Vicariis. Omnis romanitatem decans etiastice rionibz p. cuiusqz & dico
Colonen constitutus. Cui in dñi & infra scriptis cognoscere vitetur.
Cum bene meritis nos p. decresserit quenda ecclie Colonen superdet. Vt
episcopis ne inconsulta p. punctione dicta in sedis suodis ad obscurandum p. multa
comitie statuta. Ne iudices vel psonae scilicet iurisperitorum iudicium cum
ordinariis qz subdelegatoribz p. translatant quis molo p. se vel p. alii vel
pedimentum ne ex hoc nervis ecclie dissoluerit dissem. Et curatoibz non
colibz, quatuoribz, & executoreibz etiastice libe eoce p. mitteat in p. stetim.
Alioquin cont. pmissa ausu, tamqz lenocinos peno & simo in casu, sca-
tulibz episs p. panticis noscentiis nescientiis sane aliquipz desima p. punitio
in tunciam p. punitio officia qz octonem p. ad p. punitio rem & iuri
trahente omisso tenebris p. suadente p. punitio nonnullos uenit, securi facies
cas & lef corf nolis mroqz. Officis colonen aut alio iudice etiastico merite
eo & more intendentes sitas & mandantes. Iudicis p. punitio. Iudicis & autre
temporalis apprehendit corporalem capiendo p. cont. corp. sollicitate, qz p. violencia
inducendo ut a p. securitate corporis & leui p. punitio a latrati & mandante p.
lato p. punitio cessent & desistant. Octones fruolas & malitias cont.